

В. В. Шадюк

студ. II курсу

спеціальність «Право»

Науковий керівник: к.ю.н., доц. О. М. Садовська

ПАРЛАМЕНТ ФРАНЦІЇ: СТРУКТУРА І ПОВНОВАЖЕННЯ

Наша країна завжди перебуває в процесі розвитку, оскільки є молодою державою. Вона намагається перейняти досвід інших країн, тому важливо розглядати та аналізувати державний устрій саме тих республік, які є більш розвиненими й досвідченішими в багатьох питаннях. Через те, що в Україні парламент відіграє одну з найважливіших ролей, то саме цей інститут варто розглянути.

Одним із таких прикладів є Франція – країна давнього походження, яка дійсно може стати еталоном і змінити український парламентаризм на краще. Як і в більшості країн світу, влада у Французькій республіці поділена на 3 гілки: законодавчу, виконавчу і судову.

Законодавча влада представлена двопалатним парламентом. Нижню палату представляє Національна асамблея. Вона складається з п'ятисот сімдесяти семи депутатів, які обираються громадянами країни шляхом виборів. Строк їх компетенції триває п'ять років, але глава держави може прийняти рішення про їх розпуск. Голова Національних зборів обирається також на п'ять років, тобто на весь період повноважень членів палати [1, с. 15].

Верхню палату складає Сенат, що складається з трьохсот сорока восьми депутатів, які навпаки обираються шляхом непрямих виборів строком на дев'ять років, але кожних три роки міняється одна третина складу. На відміну від Нижньої палати, вона не може бути розпущена Президентом. Голова Сенату обирається на три роки і є важливою персоною в державі, тому що його посада займає третє місце після Президента і прем'єр-міністра. Ця палата представляє інтереси виключно територіальних громад [1, с.14].

Фракції в парламенті утворюються в палатах парламенту. Існує мінімальне число необхідних для утворення фракції членів: Сенат – 15, Національні збори – 20. Тимчасові й постійні спеціальні комісії є робочими органами палат, а також комісії з питань проведення розслідувань і контролю.

Бюро утворюються в кожній комісії і в них повинні бути представлені всі партійні фракції.

Цікавим є те, що в законі сказано, що для законопроектної роботи повинні створюватися спеціальні комісії, але на практиці все роблять постійні комісії. Можливо це є негативним фактором, тому що у випадку створення спеціальних комісій, вони були б більш досвідченими саме в тих суспільних відносинах, які повинні регулюватися в законі.

Бюро створюється в кожній палаті з метою її керівництва. В ньому по ієрархічним сходинкам є такі посади як: голова палати, віце-голова, секретар та квестор. Якщо пост Президента республіки вакантний, його обов'язки тимчасово виконує голова Сенату. Голова зборів займається управлінням Конгресу, коли йому передано поправки до Конституції для ратифікації. Президент повинен провести консультацію з головами, якщо він має намір ввести надзвичайний стан. Якщо сфера актів регламентна, за заявою уряду, голови мають право розв'язувати питання про неприйняття поправок і законів. Також голови мають право призову до Збройних сил [2, с. 125].

Обидві палати мають однакові компетенції, але що стосується законодавчого процесу, то є певні розбіжності.

Найважливішою функцією парламенту, як і в більшості країн є законодавча, тобто створення законів. Прем'єр-міністр та парламентарі мають право законодавчої ініціативи, тому основна частина законопроектної роботи покладена саме на парламент. Так як цю роботу виконує й уряд країни, то існує певний, чітко прописаний в ст. 34 Конституції Франції, перелік суспільних відносин, які знаходяться у віданні парламенту.

Він може створювати звичайні, конституційні та органічні закони. Ці закони стосуються прав людини і фундаментальних гарантій; громадянства; обов'язків громадянина перед державою і навпаки; національної оборони; сімейно-шлюбних відносин; спадкування і дарування. Також це питання кримінально права та процесу; амністії; створення нових судових юрисдикцій і статусу суддів; джерел, ставок і умов оподаткування; порядку грошової емісії [3, ст. 34].

Протягом п'ятнадцяти днів Президент повинен підписати закони, що ухвалені парламентом. Якщо він не буде згоден з будь-яким положенням закону, то має право відправити його для ще одного обговорення. Після цього здійснюється перегляд закону і в разі голосування за нього абсолютною більшістю в парламенті, Президент без свого право голосу зобов'язаний його підписати.

Договори узгоджуються та ратифікуються Президентом республіки, однак більшість з них повинна бути затверджена парламентом. Якщо питання стосується ратифікації якогось договору, то потрібно проводити референдум,

але так відбувається не завжди. В більшості випадків ратифікація можлива шляхом голосування за пропозицією трьох п'ятих частин парламентарів, зібраних у Конгресі [4, с. 748].

Парламент може голосувати за перегляд Конституції. На відміну від звичайних законів, текст повинен бути проголосований однаково двома палатами. Потім він затверджується референдумом або лише за голосуванням парламентарів, зібраних у Конгресі.

Ще одними з функцій парламенту є надання дозволу на оголошення війни, продовження стану облоги і надзвичайного стану понад дванадцять днів та інформування про втручання армії за кордон та санкціонування її знаходження там.

Отже, Франція дійсно може стати державною моделлю, оскільки в ній демократизм вже сформований, а в Україні він знаходиться на початку шляху побудови. Схожість законодавчої гілки влади в цих двох країн є, але у Франції це більш налагоджена система. Наприклад, парламент розглянутої країни не може видавати закони, які могли б стосуватися скорочення або збільшення бюджету країни. Це дає деякі обмеження, але дивлячись на нашу країну, то, напевно що, і українському парламенту варто поставити таку межу, бо з бюджетом він робить все що завгодно. На мою думку, в Україні потрібно створити двопалатний парламент, так як очевидно, що існує потреба в забезпеченні гарантій законності дій парламенту та в представництві територіальних громад.

Список використаної літератури

1. Пустовойт Л. А. Система державного управління Республіки Франція: досвід для України. Київ : НАДУ, 2010. 56 с.
2. Керімов А. Д. Парламентські групи в Національних зборах сучасної Франції. *Держава і право*. 1993. № 12. С. 123–134.
3. La Constitution du 4 octobre 1958. URL: <http://www2.assemblee-nationale.fr/langues/welcome-to-the-english-website-of-the-french-national-assembly> (дата звернення: 05.03.2020).
4. Конституционное (государственное) право зарубежных стран. Особенная часть : Учебник для вузов / ред. Б. А. Страшун. 3-е изд., пересмотр. и доп. Москва : НОРМА, 2008. 1136 с.